

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0240178 Notkojudden

Länsstyrelsen
Örebro län

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU som skapades för att hejda utrotning av vilda djur och växter och att bevara deras livsmiljöer. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom nätverket av Natura 2000-områden säkerställs livsmiljöer och arter inför framtiden. Varje land är skyldigt att bevara utpekade naturtyper och arter i landets Natura 2000-områden. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. I Örebro län finns 28 av dessa naturtyper. Taiga, slätterängar i låglandet och högmossar är några exempel på utpekade naturtyper i vårt län. I länet ingår 43 arter i fågeldirektivet och 25 arter ingår i habitatdirektivet. Exempel på arter som ingår i fågeldirektivet är havsörn, trana och tjäder och exempel på arter i habitatdirektivet är läderbagge, större vattensalamander, asknätfjäril och guckusko.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan (eller skötselplan) med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Även hot mot Natura 2000-området och behov av bevarandeåtgärder, t.ex. skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska tydliggöra inriktningen på förvaltningen av området och ligga till grund för tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den är ett så kallat "levande dokument". Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t.ex. beslut om bildande av naturreservat.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27–29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Länsstyrelsen
Örebro län

Björn Gunnarsson
010-2248784
bjorn.gunnarsson@lansstyrelsen.se

1(7)

Bevarandeplan
2022-12-19

Dnr 511-8099-2022

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0240178 Notkojuddan

Kommun: Lindesberg

Områdets totala areal: 5,2 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2022-12-19

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2022-12-19

Markägareförhållanden: Privat

Regeringsbeslut, historik: SPA: Nej, pSCI: 2021-09, SCI: -, SAC: -

Naturtyper och arter som ska bevaras i området

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet

9060 - Åsbarrskog

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

Områdets äldre skog som domineras av tallskog tillhörande Natura 2000-naturtypen åsbarrskog (9060).

Motivering

Barrskogar på rullstensåsar, både gran- och tallskogar utgör en mycket liten andel av den skyddade skogsmarken i länet och landet, trots att dessa skogsmiljöer ofta hyser höga och för skogstyperna karaktäristiska naturvärden, till exempel ett särpräglat växt- och svampliv. Åsbarrskogar

Bevarandeplan

2022-12-19

Dnr 511-8099-2022

omfattas av begreppet ”sandbarrskogar”, en skogstyp som är nationellt prioriterad för områdesskydd enligt Sveriges strategi för skydd av skogsmark, då den är underrepresenterad i skyddade områden i Sverige.

Prioriterade åtgärder

Huvudsakligen fri utveckling. Naturvårdsbränning bör genomföras på sikt för att bevara och utveckla skogstypen ljusöppen tallskog, annars finns en risk att den idag tydligt talldominerade tallskogen succesivt övergår i en mer tät och skuggig skogstyp, där inväxningen av andra trädslag över tid ökar.

Beskrivning av området

Området är beläget på en långsmal rullstensås som sträcker sig ut i Ölsjön nära Ramsbergs samhälle. Skogen består i huvudsak av drygt 100 år gammal tallskog med ett litet inslag av gran. Bland arter som är beroende av äldre kontinuitetsskogar finns knärot, lakritsmusseron, dropptaggsvamp och mindre mörkborre noterade. Fåglar som talltita, tofsmes och sparvuggla har observerats vid området. Reservatsområdet har höga rekreativvärden då åsen har sjökontakt och naturliga sandstränder. En bit längre söderut längs sjöns östra kant ligger också Ramsbergs badplats och ett sommarstugeområde. Notkojudden är ett av få gammelskogsbestånd vid Ölsjön.

Området ligger inom en värde-trakt för gräsmarker och strax norr–nordost om området finns intressanta sand- och grusmiljöer med ett rikt insektsliv där grustäkter tagits upp i åsen. Liknande inslag finns det inte så mycket av vid Notkojudden, även om de geologiska förutsättningarna är likartade. Det finns dock ett visst inslag av grusiga örtrika strandnära partier med till exempel ängsvädd.

Bevarandeåtgärder

Skötselåtgärder

Områdets skötsel beskrivs närmare i skötselplanen för det kommunala naturreservatet Notkojudden. Lindesbergs kommun är förvaltare av naturreservatet. I huvudsak fri utveckling, om möjligt i kombination med naturvårdsbränningar (inom det cirka 4,1 ha stora området av åsen som är utpekad för naturvårdsbränning enligt skötselplanen). Naturvårdsbränningar bör gå bra att genomföra i området då det ligger på en långsmal sandås omgiven av sjövattnen åt nästan alla håll. Den störning som skogsbränder medför är viktig för att kunna bibehålla området tallskogar även på längre sikt, då tallen är ett trädslag som är anpassat att tåla eld och i princip även kräver störda marktytor dominerade av mineraljord för att föryngra sig.

Bevarandeplan

2022-12-19

Dnr 511-8099-2022

Gällande regelverk

Området är skyddat som naturreservat enligt 7 kap 4 § miljöbalken.

Det krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Administrativa åtgärder

Gränsen mot norr och i nordväst avviker med cirka 1–5 meter mellan Natura 2000-området och naturreservatet. Naturreservatsgränsen ligger precis på fastighetsgränsen, därför bör Natura 2000-områdets gräns justeras så att den ligger på samma ställe som naturreservatets gräns (givet att den digitaliserade fastighetsgränsen är korrekt).

Uppföljning av naturtyper och arter

Lindesbergs kommun ansvarar för att följa upp skötselåtgärder med mera i naturreservatet.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000-naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Bevarandeplan

2022-12-19

Dnr 511-8099-2022

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet**9060 - Åsbarrskog**

Areal: 4,9 ha. Arealen är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Definition av naturtypen:

Naturtypen åsbarrskog (9060) förekommer på rullstensåsar, på deras sluttningar eller vid åsarnas fot och är torr-blöt och näringsfattig-näringsrik. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30–100 % och inhemska barrträd utgör minst 50 % av grundytan. Ofta utgör tall minst 50 % av grundytan uppe på åsen, men i nedre delen, med relativt ytligt grundvatten, utgör ofta gran minst 50 % av grundytan. I sällsynta fall kan även gran förekomma uppe på åsen. Lövinslag förekommer, främst i de nedre delarna.

Notkojudden omfattar ett cirka 500 meter långt parti av en rullstensås som sträcker sig i nord-sydlig riktning ut i sjön Ölen. Skogen utgörs av en tydligt talldominerad tallskog. En del av träden är drygt 100 år men det förekommer även något yngre träd. Skogen är överlag förhållandevis luftig och ljusöppen. Framförallt bärris är väl utbredda i fältskiktet. Även ljung förekommer och vid vissa sluttningar och krön finns grå partier med bägarlavar. Död ved förekommer ganska sparsamt, främst i form av gamla stubbar från avverkade träd och spridda lågor.

Bevarandemål

Arealen åsbarrskog (9060) ska vara minst 4,9 hektar. Barrträd, framförallt tall, ska utgöra ett dominerande inslag på åsen. Det ska finnas gott om gamla träd och inslag av olika former av död ved.

Negativ påverkan

- Skadliga ingrepp i området såsom exploatering eller skogsbruk.
- Ökad inväxning av gran och lövträd i delar som utgjorts av tallskog.
- Frånvaro av skogsbrand missgynnar på sikt tall och de naturvärden som är knutna till tallskog.
- Nedfall av exempelvis försurande eller övergödande ämnen.

Bevarandetillstånd

Områdets åsbarrskog (9060) bedöms uppnå ett gynnsamt bevarandetillstånd. Skogen är visserligen förhållandevis ung för att vara naturskog, men förekomsten av flera kontinuitetskrävande och sällsynta arter samt inslag av död ved, visar ändå att området hyser höga naturvärden redan idag.

Bevarandeplan

2022-12-19

Dnr 511-8099-2022

Dokumentation

Andrén I. (2010). Föreskrifter och skötselplan för naturreservatet Notkojudden i Lindesbergs kommun. Lindesbergs kommun, Miljökontoret, Bergslagens Miljö- och Byggnadsförvaltning Hällefors Lindesberg Ljusnarsberg Nora. Dnr 2009-M1540-22.

Artdatabanken. (2022). Artportalen. SLU Artdatabanken, Uppsala.
<https://www.artportalen.se/> [2022-09-14]

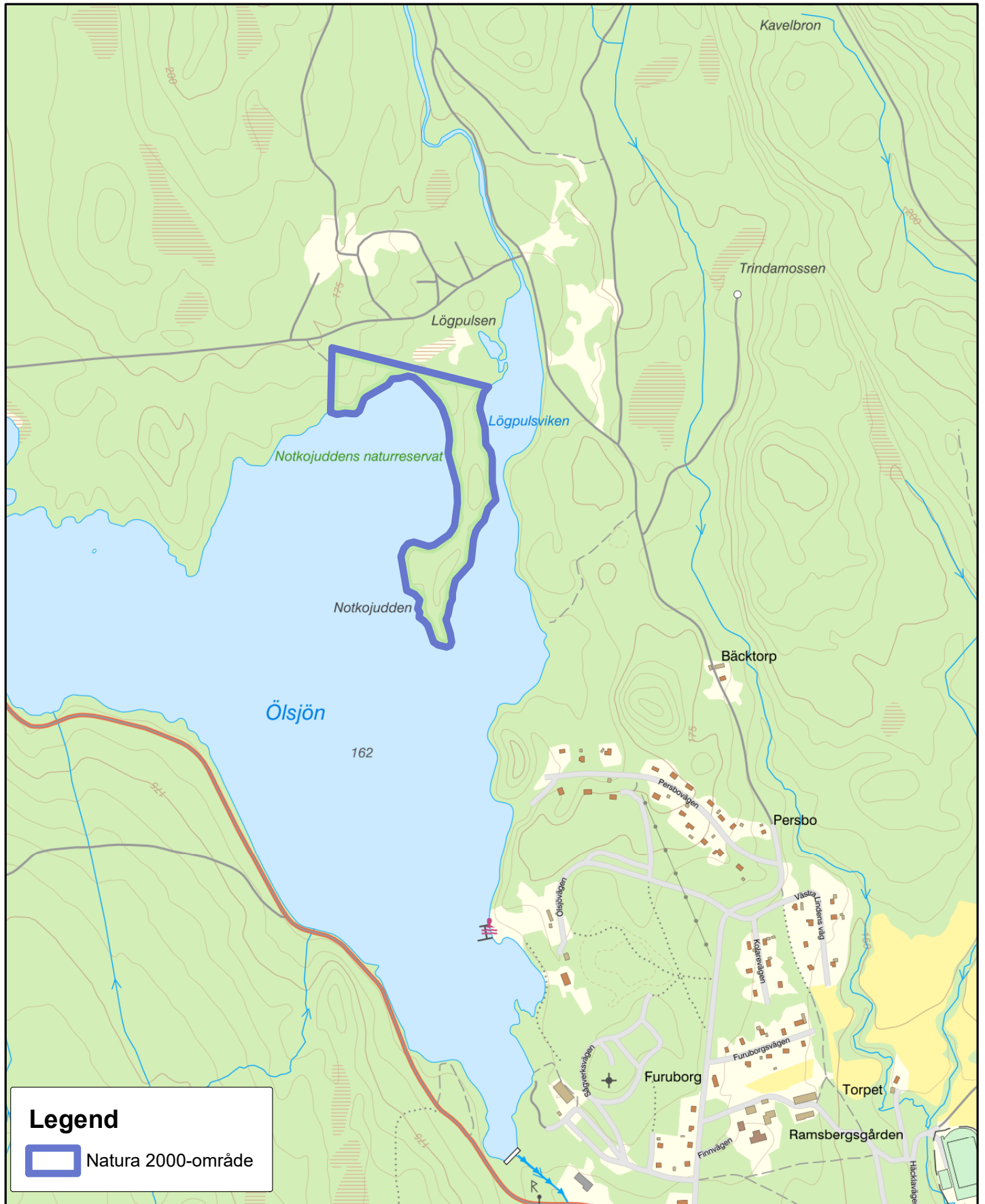
Bevarandeplan
2022-12-19

Dnr 511-8099-2022

SE0240178 Notkojudden Översiktskarta

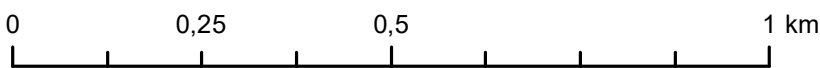
Sid 7(7)

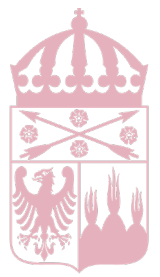
Länsstyrelsen Örebro län
© Lantmäteriet

Legend

 Natura 2000-område

Länsstyrelsen
Örebro län

Länsstyrelsen i Örebro län
Stortorget 22, 701 86 Örebro
010-224 80 00
orebro@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/orebro